

Nro. 5.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Juliusnak 17-dik napján 1795.
esztendőben.*

B é c s.

Néhai el felejthetetlen Nádor Ispányunknak *Sándor Leopold* fő hertzegnek véletlenül történt halálát és el temettetését ekként adja elő a' múlt szerdán délután költ udvari *Bétsi Diarium*: "A' Fels. udvar, *úgymond*, és a' váras igen mély szomorúságba helyheztettek az által, hogy e' folyó hólnapnak 10-dikén, *Laxenburgban* a' tűzi játékot készítő házban avagy *laboratoriumban* véletlenül, s hirtelen meggyuladott puszkapor annyira megsebesítette a' *Palatinus* fő hertzeget, hogy mindjárt akkor orvosolhatatlannak lenni esmérték és mondták sebeit az oda hivatott Orvosok, a' mint-hogy a' Sz. Sacramentumoknak vétele után, a' múlt vasárnap reggeli két órakor ki is ment belő-

le a' lélek. Ő hertzege *Augustusnak* 14-dikén 1772-ik esztendőben született e' világra, és így 23 esztendőt még egéjzen el nem töltött; még is mindazáltal mind elméjének, mind szivének dicsőséges minémüségai által, mellyek minden Auszriai házból származtának meg esmértető jeleik, minden ötet esmérőknek, 's kiváltképen pedig a' Magyar nemzetnek szivét annyira magához hajtotta, hogy 1790 dik esztendőben ötöt Ország Nádor Ispányává válaftotta. A' néhai fő hertzeg a' múlt vasárnapot követett éjjel ad ide való Császári várba hozatott *Laxenburgból*, és teste felnyittatván balsamommal meg kenetett, az udvari kápolnában által vitetett, és azon Magyar Huszár regementnek, mellynek tulajdonosá vala, forma ruhájában, egy viafz gyertyákkal körül vétetett baldachinum alá, paráda ágyra ki terítetett. Két oldalról fekete bársony párnákra tétettek a' Királyi Fejedelmi korona, a' fő hertzegi süveg, az arany gyapjas és Sz. István véti rendeknek aranyas lántzai, Magyar kalpagjával, kardjával, páltzájával, és kesztyűjével egyetemben. A' paráda ágy mellett két felől meztelen fegyverrel állottanak a' Császári Királyi testörző N. seregekből való strázsák. A' templomokban lelkének böl dogságáért misék is szolgáltattak, és mind a' papság mind a' Cs. K. belső komornyékok imádkoztanak. Mindennek szabad vólt ugyan a' meg hólnak nézésére bé menni: mindazáltal, a' jó rendnek fenn tartása véget katoná strázsák állottak az ajtókon. Délután három órakor a' szive a' Sz. *Agoston* szerzetes papjainak templomába, a' belső réizei pedig a' Sz. *István* templomába vitettek, és a' fő hertzegi kriptába tétettek le.

Estéli hét órakor kezdődött a' temetség. Elsőben is a' Sz. *Agoston* rendén lévő szerzeteseknek templomából a' Kaputzinusok templomába mentenek a' külső és belső városbéli szerzetesrendek, és papok; ezeket követték a' magistra-

tusbéli személyek, a' Dicasteriumoknak tanátso-
sai, és az alsó Austriai Statusnak tagjai. Azon-
közben bé záratván a' meghólt fő hertzegnek lel-
ketlen teste a' koporsóba, az udvari kápolnából
az udvari halottas szekérre, 's onnan a' József
és Ispotály piatzain a' Kaputzinusok templomába
vitetett. Kisérői valának Gróf Szapári János
a' meghólt Nádor Ispánynak fő udvari mestere és
egynéhány komornyikok, előtte mentenek a' Cs.
K. livrás cselédek, mellette pedig égő szövetne-
kekkel a' testörzök, és a' nemes ifjak. A' Kirá-
lyi testörző Nemes Magyar sereg ló háton és egy
gyalog compánia zárták bé a' processiót. A' mer-
re a' hólt test el vitetett, mindenütt katonaság állott
két sorban, az úgy nevezett új piatzon a' Kapu-
tzinusok előtt parádéba egy gyalog batal-
lion és egy lovas tsuport táborig siket muzikát
tsinált. *József* fő hertzeg a' meg bóldogúlt úrnak
kedves testvér öttse az egész udvari tisztekekkel
mélly gyászban öltözve várták a' halottat. Az ide-
való tituláris püspök vitte végbe a' tzerimoniát,
mellynek végződése után a' Császári kriptában vi-
tetvén a' hólt test, öseinek és rokonáinak hideg
tetemei mellé tétetett.

Kedden délután 6 órakor tartattak az udva-
ri templomban a' vigiliák, szerdán dél előtt 11
órákor az exequiák, mellyeken mind a' két Csá-
zári Felség, *József* fő hertzeggel, a' fő hertzeg
aszszonyokkal, és az egész udvarral jelen vólta-
nak. E' két napokon minden harangok meg vo-
nattak a' külső és belső városokban. — Ö Fel-
ségének rendelése szerént hat hetekig fog az udva-
ri gyász tartatni, tudnillik 4 hétig mélly, azután
pedig a' könnyebb gyász. (A' mélly gyász abból
áll, hogy a' dámák egészlen feketében vagynak,
's némellyek fekete fátyolt is viselnek abrázattyai-
kon, a' férfiak tzipöjöknek tsattya zomántsos fe-
kete, hasonló a' kardjok ha viselnek, kalapjaik-
nak egyik szegeletén fekete fátyol függ ki, a' köny-
nyű gyász pedig az, midön az aszszonyságok fe-

kete köntöst fejer kezkenöt, fejer keztyüt, fekete pántlikás fejer fejkötöt, és fejer czipöket, a' férfiak fejer fátyollyal prémzett fekete hajtókás felső köntöst, vagy néhánykor fekete gombos színes ruhát, és ezüst kaptsokat hordanak. Ilyenkor fekete fátyol sints a' kalapjok mellett).

Tartsuk meg, hogy néhai el felejthetetlen kedves Nádor Ispányunkon kívül egyik komornyikja, és egy udvari lokaja is szerentsétlenné lettek, és egyszeriben meg ölte öket a' laboratóriumban meg gyúlladott puska por.

Német Birodalom.

A' jelenvaló hólnapnak 3-dikán ment végbe a' Német Orzági Gyűllésnek *placituma*, melly szerént mind a' Választó Fejedelmi, mind a' herczegi Collegiumok meg egyeztenek abban, hogy Császár Ö Felsége, a' Prussiai Felséggel együtt fogjanak a' Frantziákkal való békességnek munkájához. E' két Státusnak egymás közt lett meg egyezéséhez kaptsolta magát a' harmadik Státus is, melly a' Német Birodalombéli Császári szabad városokból áll, mellyeknek hasonlóképen törvényes vokok vagyon a' *Regensburgi* Ország Gyűllésén.

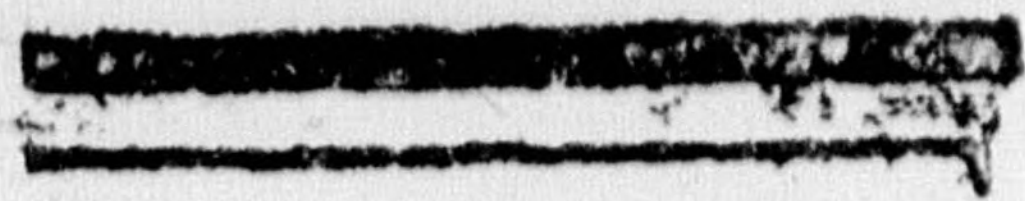
Egy *Lipsiai* magános levél ilyenképen szól: Noha, *úgymond*, a' hadi munkásságokra alkalmazatos idő már jó előre ment; még is mindazáltal úgy lehet gondolkozni, hogy az idei táborozásnak történetei fogják a' két hadakozó fél közt való pert meg határozni. — Frantzia Orzágnak nyomorúságos állapotja, az eleségnek és kész pénznek szüksége, és a' belső nyughatatlanságok azt mutatták, hogy lehetetlen a' Fr. revolutionistáknak eddig tett előmeneteleiket tovább vinni. Ellenben Anglia, Fr. Orzágnak örökös vetélkedő társa egész erejét arra fordította, hogy halálos sebet ejthessen annak már is mély seb-helyekkel telles testén. Erre nézve küldötte *Gróf Mojrát*

a' Frantzia emigránsokból álló seregekkel Normandiának és Kis Britannianak tengeri határait, e' végre megyen az Anglusokat segítő Orosz flotta is a' Német tengerbe 's a' t.

Batáviai Respublika.

A' köz bátorságra ügyelő Commissió azt végzette, hogy a' melly egyházi izemély, iskola tanító, catechista, 's több illy hivatalú ember, akár közönséges, akár magános tanítása, akár beszéde, 's akár maga viselete által a' szabadság alkotmányának sérelmére igyekeznek, legottan fosztassék meg hivatallyától. A' frigyés tartományokban maradt Frantzia garnizonok fel nyílt szemekkel vigyáznak a' köz tsendességnek meg maradására. — Amsterdámnak *Kattenburg* nevű osztályában, holott töbnire mind principisták a' lakosok, és hajlandók a' zenebonára, jó fenyíteket tartani mondatnak a' Frantziák, úgy hogy, még ekkorig semmi is titokban nem történt, a' mit előre meg ne tudtak, 's jobbra ne fordították volna — Hasonló vigyázattal vagynak *Rotterdámban*, *Dordrechtben*, *Schiedamban*, és több Hollándiai városokban. — *Rotterdámban* három áll ortzás ember meg támadván a' nemzeti gárdista kompániából való strázsát meg sebesítették, és narants színű pántlikát kötöttek nyakába. Ezen alkalmatossággal azt végzette a' magistrátus, hogy a' ki az illy polgár társát meg támadó, meg bántó, 's meg sebesítő embert fel adja, 100 arany jutalmat vezzen. Nagyon panaszolkoznak a' Batavusok, hogy Anglia közikbe küldetett titkos kemjei által sokakat meg vesztegetett, és a' respublika veszedelmére izélző pártosságra ingerel.

Az *Amsterdami* népnek képviselői többek közt meg parantsolták, hogy semmi karban és rendben helyheztetett ember, se vén, sem ifjú ne mérfszellyen mezítelen kardal a' szabadság fájának fel állításakor meg jelenni, annyival inkább vagy löni, vagy tűzi játékot tsinálni, és más polgár

társát különbözőképen való gondolkozásának módjáért meg sérteni. A' ki e' parantsolatot megsérti, elsőben 50, azután pedig 100 forint bírságra fog büntettetni. Azon panaszolkodnak a' Batavusok, hogy az Anglus rabló hajóktól való félelem miatt, sem *Szurinamból*, sem más napnyugoti Indiai szigetektől nem mérészlenek a' Batavus hajók kaffét és nádmézet hozni Európába. — A' respublikának zsóldjában lévő matrósok kevés kedvet mutatnak az Anglusok ellen való szolgálatra, és *Campeben* 70 embernél több el szökött közülök, de kihez, kihez nem, nem tudatik. Ezek az emberek még most is nagyobb hajlandósággal lenni láttatnak az Orániai házhoz, mint a' Frantzia szabadságnak és egyenlőségnek édes borától meg részegítetett Batáviai respublikához.

A' Batáviai respublikának Párisba küldetett követjeit *Blauw* és *Mayer* polgárokat, a' mint már ennekelötte egy két ízóval említettük, formaliter meg esmérte a' Convent olyanoknak lenni, a' múlt hólnapnak 22-dik napján. A' Convent gyűlésébe lett bé menetelekkor sok 1788-dik esztendő-től fogva Párisban lakó Hollandus patrióták kísértették őket, előttök mentek a' Közjóra ügyelő Commissionának tagjai *Sieyes* és *Reubel*. E' kettő előtt vitetett a' hármás színű, úgymint, a' kék fejér és veres materiából készült Hollandiai vitorla. A' gyűlés palotájába lett bé menetelekkor nagy tapsolás és vivát kiáltás lön a' jelenvalók közt. A' két követ két karos székebe, az őket kísírt Hollandus patrióták pedig két oldalról magános székekre ültenek le. Mind a' *Meyer* polgár Conventhez mondott orációját, mind a' Convent előülőjének arra adott válaszáat, hússzornál többször szakasztotta félbe ez a' tapsolással öszve kaptsolt öröm kiáltás: *Ellyenek a' két respublikák*. Annakutánna a' Batáviai respublikának nemzeti zászlója, mint a' két nemzet szoros szövetségének, barátságának, és költsönös hiveségének záloga a' Convent palotájában lévő Fr. respublikának zászlója mellé függesztetett fel. Végtere azt végzette,

és jegyző könyvébe is fel jegyeztette a' Convent, hogy a' Batáviai respublikának követjeit formális követeknek lenni meg esméri, és szükségesnek lenni tartja, hogy mind *Mayer* polgárnak Conventhez mondott orációja, mind az Elölönök *Louvetnek* arra adott válasza minden Európai nyelvekre által fordítássanak. Utólyára barátságos tsókokat adott nékiek az előlő.

Meyer polgárnak Conventhez mondott orációja igen boszfzús, és sértegető ki fejezésekkel vólt meg borsolva az Anglusok ellen, holott, igazat szólván, ha Anglia, nevezetessen *Ersébet* királyné nem lett vólna, soha fel nem szabadúlhatott vólna a' hét frigyes tartomány a' Spanyol kemény szolgálatnak járma alól. "Aldottak legyenek, úgymond ő, a' Frantziák. Az ő buzgó törekedések, és magunk hasznos fel kelésünk által töröltük el az Anglusokkal való traktánkat, régi és hiv frigyeseinkel való szövetségünknek állandó fundamentomra való építése véget. — Az alatt, hogy a' Frantzia vitézi bátorság a' Capet utolsó maradékának uralkodó páltzáját el törte, a' mi polgár társaink le döntötték az örökség szerént birt hivataloknak tsuda gyűjteményeit. A' mi minket illet, törvénytévők, minekutánna a' Frantzia respublikával, öszve kaptoltattunk, nemes tetteiteket tsudáltuk, és bölts végzéseiteknek szemmel látó tapasztalói vóltunk vólna, el nem múlattyuk polgár társainknak meg beszélni, hogy ő nékiek többé semmi okok nintsen ellenségeinek tsalárd fel tételeiktől való félelemre. Hogyha a' szükség kívánnya veletek együtt táborba fogunk szállani, és diadalmashodni. — A' régi Batavusok a' szabadtságnak barátjai 80 esztendőhig hadakoztanak a' 16-dik szászadban. — — Most sem fognak alábbvalók lenni tartományainknak lakosai, a' kik sok ideig nyögtenek a' szolgálatnak terhe alatt, ök is tudni fognak a' szabadsággal élni, vagy ditsősséggel menni a' koporsóba, mivel a' mellett hadakozott. — Ellyen a' respublika!"

A' Convent Előülőjének a' Hollandus követeknek orációjára adatott feleletéből a' többek közt ezeket jegyezzük ki: "*A' ti szerentsétlenségek, úgymond, tanúságunkra leszen, — A' mi republikánkban fel állítatott előjáróknak erős kézzel fogunk határt szabni, és igen szorossan vigyázni hatalmokra 's a' t.* — Az Orániai hertzeg és Anglia ellen mondott kemény ki fejezések után továbbá így szólott az Előülő *Louvet*: "Valóságos gazdagságunknak, mástól való nem függésünknek kintseit senki által el ragadtatni nem engedjük; mind ketten példát és hasznos tanúságot adunk azoknak a' nemzeteknek, a' mellyeknek valamelly kevés eszek vagyon, 's arra érdemesek — a' tengereknek szabadságot; az egész világnak pedig bővséget és békességet fogunk ízerezni. Ti magatok láttatok Batavusok, miként fogadtuk el azon vitorlát, mellyet a' velünk kötött *defensiva* és *offensiva* alliancziának jeléül adtatok nekünk — a' három színű vitorla egyesítetni fog ezzel, hajóinknak vitorlái egyesítetve láttassák magokat a' tengereken — támaszkodjatok republikánk böltsességéte — E' fogja tinéktek a' Ruytereket vissza adni (A' múlt században igen hires admirálisok vóltak a' *Ruyterek* Hollandiában), vitéz batallionaink is közöttetek fognak maradni. — — — —

Hogyha tovább is meg marad az Angliai ministerium fel tétele mellett, lássa, meg mutattyuk néki, hogy a' Themseig megyünk, és azon is diadalmat fogunk venni. (*Themse Tamesis* Angliának nevezetes folyó vize, a' melly *London* városán keresztül foly). — Batáviai republika! Bátorságot, a' kárnak vissza pótoltatását, tökéletes szabadságot és mástól való nem függést igr a' Fr. republika tenéked, és tudja vóltaképen Európa, bé tellyesíthetik e' Fr. ármádiák a' Convent által tett igireteket. "

Austriai Belgyiom.

Nem régiben az a' hír támadt, hogy *Pichegrá* Frantzia fő vezér meg hólt, mellynek költésé-

re a' következendő történet szolgáltatott alkalmazhatóságot — *Pichegrü* maga adjutánsával, és egy tsuport dragonyossal ki menvén a' Moguntzia környékén táborozott Austriai ármádiának recognoscirozására, egy Cs. pattantyús le lőtte a' *Pichegrü* mellett állott Frantzia tisztet, 's azt gondolta mind a' lövő, mind mások, hogy maga a' Frantzia fő vezér lövetett légyen agyon.

Miólta a' Párisi Conventnek az a' végzése ki hirdetetett, hogy a' Belgiomi emigránsoknak is szabad lészzen honnyaikba visszafutni, és előbbi örökségeiknek birtokára jutni: azóltától fogva igen sokan mennek visszafutni a' külső tartományokból. — A' mint beszélik, *Ahrenberg* és *Ursel* gazdag hertzegek is visszafutni készülnek.

A' *Koblentz* és *Moguntzia* közt fekvő Frantzia ármádiák mind jobban jobban szaporodnak, hogy annyival inkább nagyobb erővel foghassanak a' hadakozás folytatásához, vagy hogy annyival jobban jobban siettessék a' békességnek helyre állítását. A' *Luxemburgot* ostromlott ármádiától sok batallionok marsiroztak a' *Koblentzi* ármádiához, mellynek száma most már 50000 főre tétetik.

Spanyól Ország.

Madrittből 7-dik Junii. Minden környütlállások úgy mutattyák, hogy nem sokára visszafutni fog hozzánk térni a' békességnek arany napja. — Reménységünket két nevezetes környütlállás táptálya, úgymint: 1.) Mivel az Olasz Országba menő udvari kurirok *Bercellónában* ülnek hajókra 's egyenesen *Génuába* mennek, nem félvén az ellenség hajói által lejendő el raboltatásoktól. 2.) A' király parantsolattyára ide jött, és vele 's a' ministeriummal gyakorta hosszús konferentziákat tartott *Marquis Aranda*, *Juniusnak 3-dikán a' Sz. Sebestyénben* lévő *Moncey* nevű Frantzia commandirozó Generálshoz küldetett bizonyos válasz-

szal. Ez a *Marquis Aranda*, 72 esztendőös nagy talentomú, okosságú, tapasztalású, és a politika's kereskedés dolgában nagyon gyakorlott férfiú, 's egy a Spanyol Országi leg gazdagabb pénz váltók közül. Mondatik, hogy *Bourgoine* úr előbbi *Madrittban* volt Fr. követ is Sz. *Sebestyénben* mulat, és hogy az előre járó békességnek tzikkelyeit már el is végzették. Innen azt a következtést lehet ki húzni, hogyha a Fr. nemzet és *Madritti* udvar öszve békéllenek, tehát *Marquis Aranda* *Párisba*, *Bourgoine* pedig *Madrittba* fognak követségbe menni.

Frantzia Ország.

A *Tempeli* fogságban lévő királyi hertzeg *afszonyka* mellé adatott személlyek *Toursel* *afszonyság*, ennek és a meghólt mind elsőbb, mind utólsóbb *Delfinusnak* gondviselője, és *Chantereine* *afszonyság*, néhai *Maria Antonia* királynénak belső komorayiknéja. — *Treillard* javaslására azt végzette a *Convent* Jul. első napján, hogy ha a Felséges Császárnak tettzeni fog a *Dümurier* által kézbe adatott ministert *Bournonvillet*, és több vele együtt fogságba esett *Convent* deputatusait, nem külömben a *Konstántzinápolyba* küldetett de a *Helvétziai* földön egynéhány millióval el fogatott *Semonvillet* a fogságból ki botsátani, tehát mind a *Tempelben* lévő hertzeg *afszonykát*, mind a *Bourbonni* familiának még fogva tartott tagjait által fogják adni.

A *Chouánoknak* fő vezérek *Boishardy* el ese a patriotákkal való ütközetben, a nálla találattott irások közt volt az *Anglusokkal* való levelezése, ez azoknak a patriotáknak lajstroma, a kiknek halálára igyekezett, hogyha bé mehetett volna Fr. Országnek belsőbb tartományaiba. Ö rajta kívül, az annakutánna történt *Alenconi* ütközetben három *Chouáns* vezérek fogattak el — mostani fő vezérek *Cogüereau*-nak neveztetik. — A *Dubayet* patriota *Generálisnak* proclamatiója

sokat használt a' *Vendei* osztályban, sok ezer Chouánok el hányván fegyvereiket vissza mentek honnyaikba. — Néhány közönséges levelek meg nem erősítik azt a' *Londonból* jött hirt, hogy az Anglus szolgálatban lévő Frantzia emigránsok Kis Britanniának tenger partyára kiszállottak volna. Jó volna, ha úgy volna a' dolog! de sem az Anglia király nem emlékezik erről azon parlamentalis gyűlésben, melly a' múlt hólnapnak 27-dikén tartatott, és a' mellyben hathatós ki fejezésekkel meg köszönte a' Parlamentomnak hozzája mutatott hívséget, a' hadakozás folytatására való hajlandóságát, iparkodását, és a' *Wallisi* hertzegnek rendelt esztendei jövedelmet; sem a' Párisi levelek, a' mellyek bizonyosan el nem halgatták volna ezt a' történetet. — — A' jövő idő leg jobban meg fog beünöket a' dolognak valóságáról tanítani.

A' nationális ingó és ingatlan jószágoknak elnyerésére fel állitatott lotteria nagy kedvességet talált a' Frantzia nemzet közt, és annyi ember kíván abban részesülni, hogy az által mind az assignatáknak száma meg kissebbül, mind a' nationális kassza 100-on 30-at fog nyerni. — Az arany és ezüst pénznek az árra még most is változó, egy Lajos aranyáért 800, egy Frantzia tallérért pedig 180 livra adatik assignátákban. — *Párisban*, minden nap 12 lat kenyér adatik egy személyre, és már annyira hozzá szokott a' nép a' koplaláshoz, hogy leg kissebb zúgolódás sem hallatik közöttök.

Török Birodalom.

A' múlt hólnapnak hetedikén, hat linea hajóhól, és ugyan annyi fregattából álló flottával indult ki az *Archipelagusba*, avagy Görög tengerbe a' *Kapután-Basa*, tudnillik a' Török admirális, de mi végre, bizonyosan nem tudatik. Némelylyek úgy vélekednek, hogy a' *Málthai* vitézi rend által nyughatatlankodtatni szokott Török kereskedő hajóknak védelmezésére. — Leg közelebb

az eránt adott parantsolatot a' Diván, hogy minden közönséges hivatalban lévő személyek, minden pénz váltók, nagy kereskedők, és társaságok hajókat építesse, avagy vegyenek magoknak, hogy így azon történetekben, a' mellyekben sok hajókra való szükség lészzen a' kenyérnek és eleségnek *Konstántzinápolyba* lévő vitelére, ne szorúllyon a' kórmányszék idegen nemzet éli hajókra. Ezt parantsollya a' józan politika is, nem nézvén a' külső Országai kereskedő hajóknak abból következő károokra.

Juniusnak 10-dik napján igen nagy tűz vólt *Smirnában* a' Török Birodalomnak igen nevezetes és gazdag kereskedő városában, holott 100 lakó hajlékok, 200-nál több kereskedő bóltok, és egy-néhány Európai kereskedőkhöz tartozó portékás magazinumok is meg égtének. Az ez által okozott kár egy millió piasternél többre tétetik.

Konstántzinápoly körül is gyakorta való esözések tapasztaltatnak, mellyekre nagy szüksége vólt a' múlt eszendőben szárazságot szenvedett, 's következésképen szükséget okozott búza termő tartományoknak. Addig is, míg az aratás bé következett vólna, bőséges kenyérnek valót vitetett oda a' kórmányszék. *Konstántzinápolyban* gyakorta való zenebonák tapasztaltatnak, mellynek szerzői a' hadi szolgálattyokból el botsáttott Jantsárok lenni mondatnak. Tudnillik Európai lábura akarván a' Török Császár a' katonaságot állítani, és a' regulátlan seregek helyett regulázott truppokat gyűjteni, mind el botsátot a' Jantsárokat, a' kik jó katonák vóltak ugyan a' magokhoz hasonló regulátlan katonasággal való hadakozásokban, de alkalmatlanok a' mai Európai tábori tactika szerént. E' mellett gyakorta való zenebonákat indítottak a' ministerium és Fejedelem ellen. A' fel állítatandó új hadi seregek épen olly lábun fognak lenni, mint az Európai leg jobb fenytékű katonaság; köntösök, fegyverek egy forma lészzen, és nem erőszakkal, hanem verbunk piatzokra ki küldetendő katonaság által fog az ifjúság öszve szedetni.